

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for Borzoi



Versjon 1

Gyldig t.o.m. 01.01.2021



**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON



Innholdsfortegnelse

Innledning.....	3
Generelt.....	3
Rasens historie – bakgrunn og utvikling	3
Rasens populasjon.....	4
Populasjonsstørrelse.....	4
Gjennomsnittlig kullstørrelse	4
Innavlsgrad	5
Bruk av avlsdyr.....	5
Innhenting av avlsmateriale fra andre land.....	6
Helse	6
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen.....	6
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter, samt forekomst av reproduksjonsproblemer	7
Funksjon: atferd, mentalitet og bruksegenskaper	7
Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester	7
Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden	7
Eksteriør	8
Eksteriørbedømmelser.....	8
Overdrevne eksteriørtrekk.....	8
Overordnet mål for rasen	10
Populasjon:	10
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	10
Prioritering og strategi for å nå målene	10
Helse.....	10
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	10
Prioritering og strategi for å nå målene	11
Funksjon.....	11
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	11
Eksteriør	12
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	12

Innledning

Generelt

Rasens historie – bakgrunn og utvikling

Borzoiens historie i Russland strekker seg langt tilbake i tid. Den første skrevne «standard» for rasen er datert 1650, men rasens historie strekker seg enda lenger bakover. Det er funnet dokumenter som beskriver jakt med borzoi, så langt tilbake som 1200-tallet. Rasens opprinnelse antas å være orientalske mynder som ble krysset med hunder av spisshund- og støvertype. Målsettingen var en hardfør, uredd og ikke minst rask hund som kunne brukes til hetsjakt.

På 1700-tallet og frem til midten av 1800-tallet var jakt med borzoi Russlands store nasjonale sport, og den russiske adelen kunne ha enorme kenneler med flere hundre hunder.

De geografiske avstandene og mangel på kommunikasjon og transport førte til en oppblomstring av «russiske mynder». Dette var hunder som var helt ubeslektet og var av totalt ulike typer, men som hadde den fellesnevneren at de ble kalt borzoi. På slutten av 1880-tallet var rasen så «utvannet» at borzoi-entusiaster i Russland bestemte seg for å stenge stamboken for å ivareta rasens særpreg. Den første utstillingen ble avholdt i 1874. Et omfattende søk etter den opprinnelige borzoien ble gjort i Russlands utkanter, disse ble samlet og ble en del av et omfattende avlsprogram hos den kennelen som har fått mest betydning for den vestlige avlen av rasen, Perchino. Perchino var eid av tsarens onkel, storhertug Nikolai Nikolaevich. Borzoi var adelens hund i Russland, og et stort antall ble gitt bort som gaver til andre adelige og kongelige i Europa.

Sovjetunionen anerkjente etter hvert borzoiens verdi som jakthund og etablerte flere statlige kenneler. Den mest kjente av disse er Engels i Saratov Oblast. Antall fødte borzoier ble regulert av myndighetene i hver region for å sikre at rasen var så lik standarden som mulig. Andre verdenskrig satte avlen sterkt tilbake i noen år, før Sovjetunionen på starten av 1950-årene igjen satte i gang årlige utstillinger og prøver.

Etter andre verdenskrig var alt avlsarbeidet i Norden stoppet opp, og en skandinavisk blodslinje fantes kun i Sverige. Selv i resten av Europa, dersom man ser bort fra Storbritannia, var det kun et fåtall kenneler som var virksomme i 1920–1930-årene. Det ble i lang tid nesten bare importert nytt blod fra Storbritannia, og til Sverige.

Dagens borzoi er en internasjonal rase der man benytter genmateriale fra ulike land og verdensdeler. Det registreres i dag ca. 20 borzoier per år i Norge. Og selv om antallet har ligget lavt de siste årene, har det alltid forekommet store svingninger i den norske borzoipopulasjonen.

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

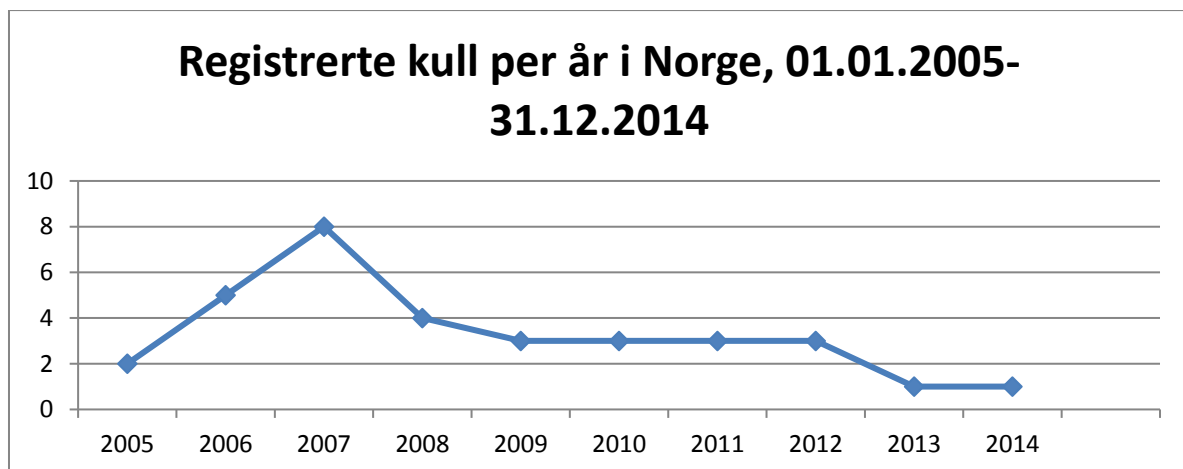
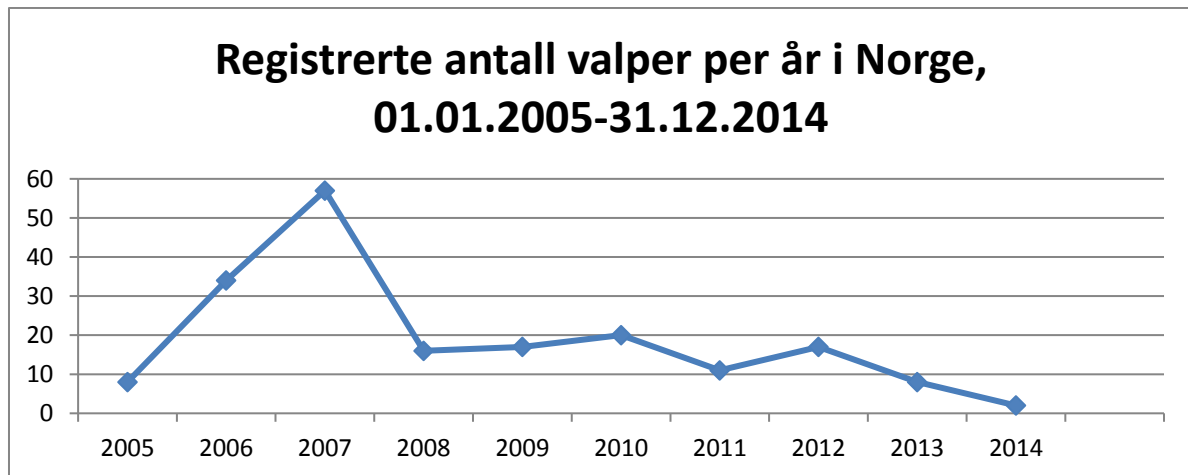
Borzoi er en internasjonal rase. Det importeres, eksporteres og benyttes avlsmateriale på tvers av landegrensene. De siste ti årene (01.01.2005 – 31.12.2014) er det i gjennomsnitt registrert 19 fødte valper per år her i Norge.

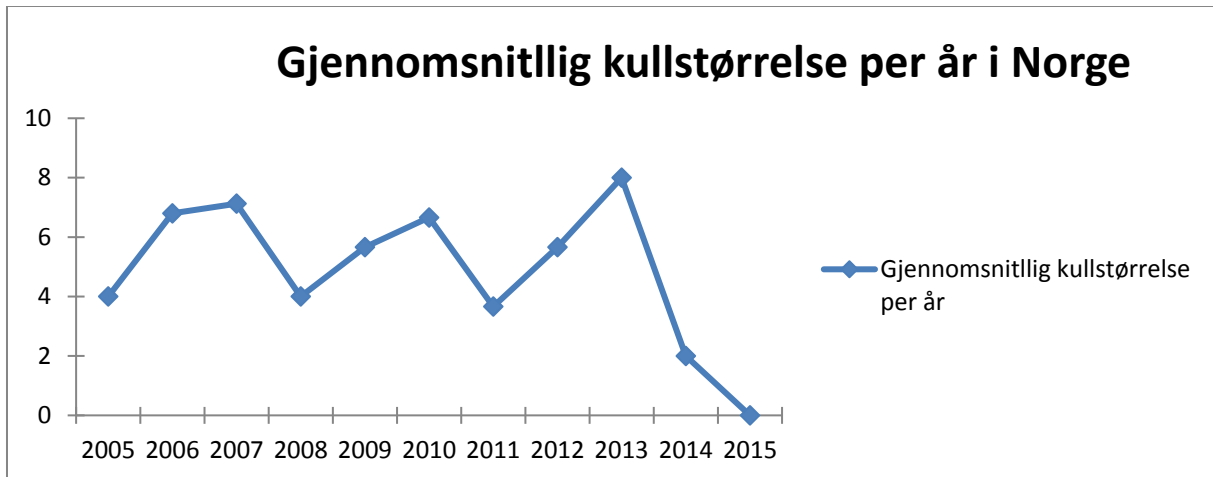
Tallet er dog synkende.

Gjennomsnittlig kullstørrelse

Det er gjennom de siste ti år født 190 valper i 33 kull. Den gjennomsnittlige kullstørrelsen ligger mellom 2 og 8 registrerte valper, med et gjennomsnitt på 5,44 per kull (gjennomsnittlig kullstørrelse registrert i perioden 01.01.2005 – 31.12.2014).

De data som her blir fremvist, tar foreløpig kun for seg de ti siste år, og tallene viser en nedadgående kurve over registrerte kull.



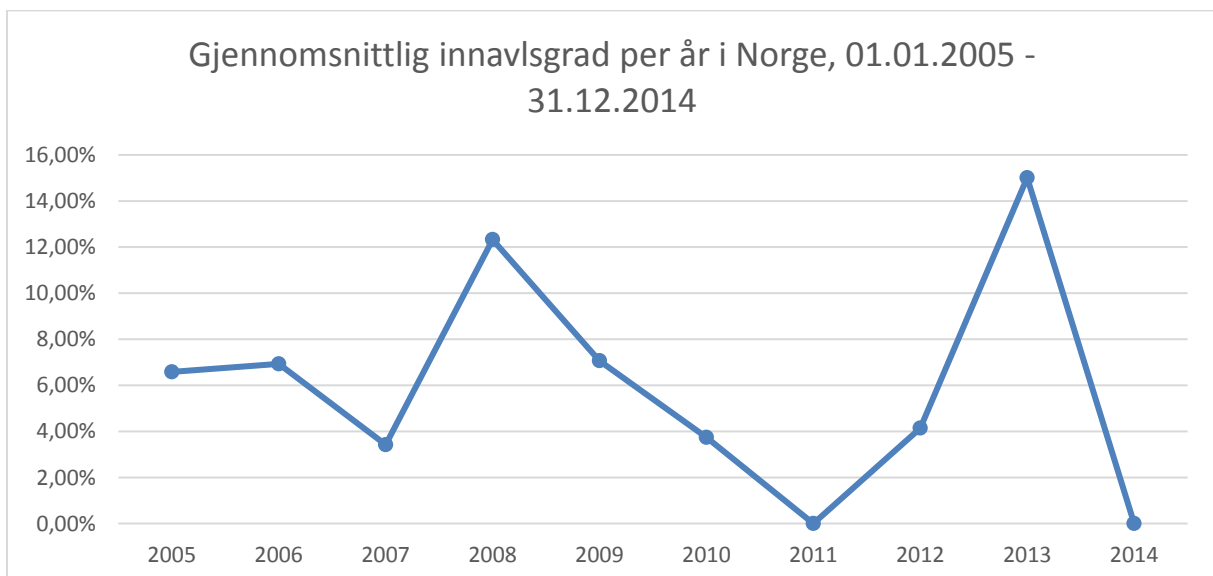


Innavlsgrad

Innavlsgraden på de 33 kullene som er født i perioden 01.01.2005 – 31.12.2014, ligger på 5,8 %. Dette er noe høyere enn NKKs anbefalte 2,5 %.

Det bemerkes at det er et mindre antall kull som bidrar til at innavlsgraden er over den anbefalte 2,5 %.

NKKs Dogweb bør benyttes av oppdrettere for å kartlegge innavlskoeffisienten i deres planlagte kull. Det bør være et mål å holde innavlsgraden i den norske populasjonen til den anbefalte 2,5 %.



Bruk av avlsdyr

Det registrerte antall borzoi som har blitt benyttet i avl i samme tidsperiode, viser 56 individer. Av disse er 27 tisper og 29 hanner.

Diagrammet under viser til de ti mest brukte avlsdyrene fra 01.01.2005 og frem til 31.12.2014. Av alle avlsdyrene i dette tidsrommet er kun 3 individer benyttet i avl 3 ganger, videre er kun 7 benyttet 2 ganger.

Hundenavn:	Kjønn:	Fødsels år:	Antall norske kull	Norskfødte avkom:	Øvrige avkom:	Norske Barnebarn:
Kazar Olympia	T	2000	3	17	0	13
Madjevatsjudo av Fjascho	T	2001	3	17	0	11
Umnik av Fjascho	H	2005	3	12	0	4
Rosco's Eleonov Velikij Tsar	H	1998	2	23	0	12
Le Sphinx Filippiia	T	2001	2	19	0	6
Darjan av Fjasco	H	1991	2	18	5	11
Teine Fiddler At Tarasov	H	2000	2	13	34	0
Ozaroff av Fjascho	H	2002	2	11	0	0
Natasha Av Fjascho	T	2001	2	10	0	10
Qira Av Fjascho	T	2004	2	6	0	12

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Det er mer normalt nå enn tidligere å importere avlsmateriale fra andre land, både i form av levende dyr og sperma. Det vil ved slik import være viktig å sette seg godt inn i de linjer som ligger bak importmaterialet, før det benyttes i eget avlsarbeid, både med tanke på nye linjer og helse. Ved å importere nye linjer vil man kunne opprettholde en så bred avlsbase som mulig.

Det er i perioden 2005–2014 produsert 33 kull. Av disse kullene er 3 etter ikke-norskfødte tisper og 11 etter ikke-norskfødte hanner. Disse 14 individene utgjør totalt 21,21% av foreldredyr.

Dette må sies å være normalt, da dagens norske populasjon av rasen er forholdsvis liten, slik at det umulig vil la seg gjøre å kun bruke avlsmateriale født i Norge.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

Borzoi anses å være en helsemessig frisk rase, uten spesifikke rasebundne sykdommer. Det er lite data tilgjengelig på dette, men helsehistorikk fra svenske Agria viser lite sykdom hos rasen. Dette vises til i den svenske utarbeidelsen av RAS for borzoi.

Dagens teknologi muliggjør testing for flere sykdommer. Blant annet viser nyere resultater av DNA-testing at flere norskeide hunder er bærere av DM (degenerativ myelopati).

Det understrekes at alle hunder med kjent status fortsatt kan brukes i avl. Bærere og affiserte kan brukes sammen med frie hunder. Men aldri bærer med bærer eller bærer med affisert (jf. NKKs etiske retningslinjer). Link for info om DM: www.offa.org/dnatesting/dm.html

Rasen oppleves allikevel fortsatt som en frisk rase, men det er vanskelig å gi en mer konkret oversikt uten videre kartlegging.

Oppdrettere må i sine langsiktige mål arbeide for å redusere eventuelle brister og feil i sitt eget avlsmateriale. Dog uten at dette går på bekostning av fordelene som avlsmaterialet innehar.

Vi oppfordrer oppdrettere til å være åpne om egne hunders helse, mentalitet og hva som eventuelt skulle finnes i individenes linjer. Et større samarbeid oppdrettere imellom vil gagne rasen som helhet. Åpenhet og ærlighet rundt avlsarbeidet er en forutsetning for å opprettholde en bærekraftig populasjon.

Videre vil man gjennom å delta i aktiviteter (først og fremst utstilling og lure coursing) kunne måle sitt avlsarbeid.

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter, samt forekomst av reproduksjonsproblemer

Det foreligger per i dag særdeles få data som kan innhentes når det gjelder dagens helsestatus for den norske populasjonen.

I samarbeid med Norges Veterinærhøgskole i 2015 har arbeidsutvalget sammen med Norsk Myndeklubb gjennomført en helseundersøkelse. Det var viktig at flest mulig deltok i undersøkelsen, og at oppdrettere var seg sitt ansvar bevisst og videreformidlet undersøkelsen til sine valpekjøpere. Denne undersøkelsen ble avsluttet 30. september.

Resultatet av helseundersøkelsen kan leses på Borzoi-utvalgets hjemmeside: borzoiutvalget.no og på Norsk Myndeklubbs hjemmeside: myndeklubben.no

Det er også helt essensielt at rasen har et lignende dokument som verktøy for videre innhenting av data og korrekt fremstilling av dagens helsemessige status.

Funksjon: atferd, mentalitet og bruksegenskaper

Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester

Borzoien ble i hovedsak brukt som jakthund ved hetsjakt i sitt opprinnelsesland Russland. Da først og fremst på rev og hare, og til og med på ulv og hjort, av den russiske adelen. Rasen hadde sin storhetstid fram mot slutten av 1800-tallet og til den russiske revolusjonen. I perioden 1887–1913 ble det felt 10 080 vilt under Perchino-jaktene. Jakten besto i å drive byttet fra sitt gjemmested og ut i åpent terreng ved bruk av hunder av ulike typer støvere. Ved gitt signal slapp man én eller flere svoraer etter byttet.

En svora besto av tre borzoier, disse skulle jage og ta igjen bytte, og gjennom samarbeid fange og holde byttet nede til jegerne kom til.

Bruksprøver som i dag benyttes for rasen, består i all hovedsak av lure coursing-prøver, som igjen simulerer hetsjakt. Det blir avholdt to internasjonale prøver samt to nasjonale prøver per år. I tillegg avholdes flere LC-treninger, samt treninger på rette strekninger. Standarden er bygget på funksjonalitet og ivaretar de ulike typene i stor grad.

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

Borzoi ble tidligere i hovedsak anvendt som jakthund i rasens opprinnelsesland Russland. Individene ble selektert og håndtert deretter. Siden det var mindre vanlig med borzoi som selskapshund, ble det lagt mindre vekt på grad av sosialisering. Da borzoi som rase ble introdusert som selskapshund, var den noe mindre sosial enn slik vi i dag opplever rasen. Dagens borzoi er i hovedsak en selskapshund. De vanligste aktivitetene der rasen presenteres, er utstilling og lure coursing. Interessen for lure coursing er økende blant rasens eiere. Enkelte konkurrerer også i andre land, vi har også hatt flere deltagere i EM.

Flere borzoieiere deltar videre i andre type aktiviteter med sine hunder, for eksempel i lydighet, som besøkshund, på sporprøver m.m. Dagens borzoi kan dermed sies å være en allsidig rase og ikke minst en god familiehund og en eksepsjonell turkamerat.

Rasestandarden beskriver borzoi som en rolig og avbalansert hund, med sterk jaktlyst ved synet av vilt. Den skal ha skarpt syn og se meget langt og ha en meget hurtig reaksjonsevne.

I dag ses borzoien som en omgjengelig og hengiven familiehund. Den oppleves som intelligent og selvstendig. Dens noe fraværende arrogante holdning i mange situasjoner anses som rasetyrisk atferd.

Fra 1980-årene og frem til i dag er det lagt ned et stort arbeid for å bedre rasens mentalitet, noe som i dag vises gjennom en mentalt sunn rase. Inne er den rolig og behagelig, mens den ute er alert og har sin jaktlyst intakt. Jaktlysten oppleves ikke som problematisk for de fleste eiere.

Eksteriør

Eksteriørbedømmelser

Per i dag bedømmes rasen ved utstillinger holdt av NKK eller andre klubber tilsluttet NKK. Da populasjonen per dags dato er svært liten, er det utfordrende å arrangere særskilte utstillinger kun for rasen. Utvalget ønsker allikevel på sikt å innhente videre data som vil kunne gi ytterligere informasjon om rasens eksteriørtilstand gjennom eksteriørmessige bedømmelser gjort ved overnevnte arrangementer. Da på lik linje med det stykke arbeid som er utført i svenske RAS.

I dag er antall borzoi synkende i Norge. Denne tendensen går også igjen i antall oppdrettere vi har per dags dato, og lignende tendenser kan også ses i øvrige land i Skandinavia.

Arbeidsutvalget for borzoi har gjennom flere år i hovedsak forsøkt å gjennomføre én spesialutstilling for rasen per år. Utvalget fører en egen liste over de ti mestvinnende hundene gjennom utstillingsåret. Det er også ønskelig å få flere borzoier til å delta på lure coursing, slik at man kan utarbeide en lignende liste for disse hundene.

Utvalget ser en tendens til at raseklubber som arrangerer utstillinger, benytter seg av eksteriørdommere med utdanning som er ikke er tilsvarende den norske dommerutdanningen, ofte det som i dag betegnes som allround-dommere. Utvalget stiller seg kritisk til at hovedtyngden av benyttede dommere har liten eller svært liten kjennskap til og kompetanse om rasen. På sikt vil dette kunne ha uante virkninger på populasjonens generelle standard.

Overdrevne eksteriørtrekk

Man har gjennom de senere år sett en endring av borzoi og dens helhet eksteriørmessig. Borzoi skal ha flytende former og linjer – og ikke minst inneha ett fjærende og energibesparende steg, noe som er mer sjelden å se i dagens utstillingsringer. En av flere grunner kan være at rasens antall, og antall oppdrettere, har gått sterkt ned. Det drives mer utavl, og det importeres flere individer i dag. Tidligere linjeavl og innavl ivaretok i større grad ulike typer borzoi, men med en jevnere kvalitet. Det er ikke til å unngå at borzoier med mindre «type» ses i dagens utstillingsringer.

Det bør også nevnes at antall importerte hunder er stadig økende. Nytt avlsmateriale til rasen vil alltid være en nødvendighet, men det er av stor viktighet at oppdrettere opparbeider seg kompetanse om de linjer som importeres og tilføres rasen her til lands. En uforsiktighet på dette området vil senere kunne frembringe ny problematikk på rasen både når det gjelder eksteriør og helse.

Rasens karakteristiske brede, muskuløse, og spenstige overlinje/rygg skal sammen med lenden og krysset danne en bue med høyeste punkt der lenden starter. En slik typisk overlinje ser ut til å ha minsket noe, på lik linje med brede og vel utfylte kryss, som har blitt kortere og smalere.

Rasen viser også tendenser til å ha blitt noe flatere i overlinjen og med en noe mindre vinklet front, som ikke alltid er harmoni med en generøst velvinklet bakpart. I rasebeskrivelsen nevnes rasens mange særskilte rasedetaljer. Disse er svært viktige å ivareta da standarden bygger på rasens funksjon.

Med tanke på de særskilte detaljene er det sterkt ønskelig at man retter fokus mot følgende utfordringer:

- Bittfeil
- Mangelfull pigmentering
- Store, tykke, til dels hengende ører
- Grunne brystkasser
- Mangelfullt vinklet front og dårlig tilbakelagte skuldre
- Dårlig hvelvede ribber

Til tross for overnevnte utfordringer i rasen er dagens populasjon av bra kvalitet og forvaltes på en god måte. De oppdrettere vi har, arbeider for å ivareta rasen eksteriørt, funksjonelt og mentalt.

Det er videre av viktighet at rasen ikke deles i to: gjennom én utstillings- og én brukspopulasjon.

BSI:

Borzoi er oppført i BSI-dokumentet med følgende punkter:

1. Mouth: Incorrectly placed canine teeth. Info finnes i dokumentet:
<http://www.skk.se/Global/Dokument/Utstallning/Borzoi-canine-teeth-placement.pdf>
2. Eyes: Deep set and small openings.

Punkt 2 i BSI er ikke et problem på rasen, noe som også kommer frem i Helseundersøkelsen. Det jobbes med å få dette fjernet fra dokumentet.

Overordnet mål for rasen

Myndeklubbens og raseutvalgets overordnede mål for rasen er å fortsette arbeidet for å fremavle en helsemessig frisk, mentalt sunn og funksjonell populasjon av borzoi i Norge.

Populasjon:

Rasen skal være godt dokumentert. Populasjonstallet bør økes, og så mange individer av populasjonen som mulig benyttes i avl, dersom de er av god nok kvalitet. Innavlsgraden i populasjonen skal holdes under 2,5 %. Import kan være et viktig verktøy for å opprettholde en så bred avlsbase som mulig.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Langsiktige mål:

1. Utarbeide gode verktøy for innhenting av data om populasjonen.
2. Så mange individer som mulig, men kun av utmerket kvalitet, bør benyttes i avl.
3. Matadoravl bør unngås.
4. Opprettholde den norske populasjonen.
5. Videre bruk av importert sperma/avlssdyr vil være av viktighet for å vedlikeholde en bærekraftig genpool i rasen.

Kortsiktig mål:

1. Kontinuerlig arbeid for å holde innavlskoeffisienten tilnærmet 2,5 %.

Prioritering og strategi for å nå målene

1. Holde innavlskoeffisienten tilnærmet 2,5 %, gjennom utvalgets arbeid for kompetanseheving hos eiere og oppdrettere.

Helse

Borzoi skal fortsette å være en helsemessig frisk rase, uten spesifikke rasebundne sykdommer, der oppdrettere i sine langsiktige mål arbeider for å redusere eventuelle brister i eget avlsmateriale.

Man skal være åpne om egne hunders helse, mentalitet og hva som eventuelt skulle finnes på individenes linjer, da et ærlig avlsarbeid er en forutsetning for å opprettholde en bærekraftig populasjon.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Langsiktige mål:

1. Benytte overnevnte helseundersøkelse som mål i avlsarbeidet.
2. Arbeidsutvalget vil oppfordre oppdrettere av rasen til å teste sine avlsdyr for å få en bedre oversikt over dagens helsestatus og videre utelukke avl på affiserte individer. Informasjon om mulig testing vil publiseres i de fora arbeidsutvalget er i besittelse av, etter arbeidsutvalget har fått resultatene av NMKs og NVHs helseundersøkelse.
3. (Overnevnte arbeidsområder vil videre gi grunnlag for en mer spesifikk strategi, hva gjelder mentalitet, ved neste revidering).

Kortsiktige mål:

1. Oppfordre alle oppdrettere og eiere til å legge eventuelle resultater for sine hunder ut på «The Borzoi Files». Lenke: <http://www.theborzoifiles.net/>
2. Oppfordre alle eiere til å teste egne hunder for degenerativ myelopati.

Prioritering og strategi for å nå målene

1. Utarbeide gode retningslinjer og veivisere for DNA-testing og publisering av helseresultater på egne hunder innen 01.01.2016.

Funksjon

Avlen skal gjenspeile mentalt sterke og funksjonelle hunder, som samlet utgjør det en borzoi skal inneha av gode bruksegenskaper. Den skal være en rolig og avbalansert hund tilpasset vårt moderne samfunn, samtidig som den har sitt skarpe syn, sin hurtige reaksjonsevne og jaktlyst intakt. Den skal også være allsidig, men beholde sin rasetypiske atferd.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Langsiktige mål:

1. Det er sterkt ønskelig at alt oppdrett vektlegger avl på mentalt sterke hunder. Som en overordnet kort- og langsiktig målsetting skal det alltid være bevissthet om å benytte gode og funksjonelle hunder i avl, og hunder med god mentalitet.
2. Utarbeide en bedre beskrivelse av hvordan mentalitet og funksjon sammen er essensielt for at en borzoi skal kunne inneha gode bruksegenskaper.
3. Videre ønsker arbeidsutvalget gjennom RAS og generelt utvalgsarbeid å oppfordre flere til å mentalteste egne hunder.

Kortsiktige mål:

1. Igangsette en helse- og mentalitetsundersøkelse i samarbeid med Norges veterinærhøgskole. En mentalbeskrivelse vil kunne gi en bedre oversikt over rasens status, da vi per i dag ikke har data på dette området. (Overnevnte arbeidsområder vil videre gi grunnlag for en mer spesifikk strategi, hva gjelder mentalitet, ved neste revidering).
2. I forbindelse med beskrivelsen bør det også kartlegges hvilke aktiviteter borzoieiere deltar med sine hunder.
3. Selv med få individer ser vi at interessen for særlig lure coursing er økende hos eiere av rasen. Utvalget fører egen liste over de ti mestvinnende utstillingshundeme

gjennom året. Det er også ønskelig å utarbeide en lignende liste for hunder sp, har deltatt på lure coursing.

4. Søke om en ekstra utstilling lagt til motsatt dag av løp ved en av de internasjonale prøvene.

Eksteriør

Rasen skal beholde sine mange særskilte rasedetaljer. Disse er det svært viktige å ivareta da standarden bygger på rasens funksjon. Borzoien skal ikke deles i én utstillings- og én brukspopulasjon, men beholdes som én type.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Langsiktige mål:

- * Ivareta den høye standarden den norske populasjonen har per i dag.
- * Opprettholde en ærlig åpenhet rundt avlsarbeidet.